

SPRAWOZDANIA

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wielojęzyczność i wielokulturowość pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego – tylko spuścizną Wielkiego Księstwa Litewskiego czy także szansą na przyszłość?”

W dniach 27-29 maja 2002 r. Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu w Białymstoku zorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Wielojęzyczność i wielokulturowość pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego – tylko spuścizną Wielkiego Księstwa Litewskiego czy także szansą na przyszłość?”. Pierwszego dnia obrady odbywały się w Białymstoku, w kolejnych przeniosły się do Supraśla.

W konferencji uczestniczyło ponad 50 referentów z Polski, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Rosji, Węgier, Austrii i Japonii. Po uroczystym otwarciu spotkania rozpoczęto obrady plenarne, podczas których wygłoszono 7 referatów: Bogdana Walczaka (Poznań) *Wielojęzyczność i wielokulturowość pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego a dzisiejsze i przyszłe procesy dyferencjacji i integracji językowej*, Andrzeja Chodubskiego (Gdańsk) *Wartości kulturowe pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w warunkach ujawniających się znaków globalizacji świata*, Hermann Biedera (Salzburg) *Etnos, język, religia i pismo w regionach wielokulturowych*, Jurija Łabyncewa (Moskwa) *Экспедиционные исследования письменного наследия Великого княжества Литовского на беларусско-польском пограничье*, Anny Bolek (Kraków) *Staropolskie psalterze w interpretacji wschodniosłowiańskiej*, Witolda Mańczaka (Kraków) *Pochodzenie nazwy „Białoruś”* i Zinaidy Charitonczik (Mińsk) *О роли иностранного языка в развитии творческого мышления личности*.

Organizatorzy konferencji zaproponowali dyskusję nad następującymi problemami: historyczne aspekty wielojęzyczności i wielokulturowości na pograniczach etnicznych, języki mniejszości narodowych a języki urzędowe, rola i funkcja języka polskiego na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim, interferencja językowa i kulturowa na pograniczach etnicznych, nauczanie języków międzynarodowych (rosyjskiego, angielskiego i innych zachodnioeuropejskich) na terytoriach zróżnicowanych etnicznie oraz nazwy własne na pograniczach językowych i kulturowych. Z uwagi na dość szeroki zakres zagadnień obrady toczyły się w kilku sekcjach. Największą liczbę referatów zgłoszono do sekcji poświęconej historycznym aspektom wielojęzyczności i wielokulturowości na terenach pogranicznych. Problematykę tę poruszyli w swoich wystąpieniach m.in. Michael Moser (Wiedeń) z referatem *Do historii języka ukraińskiego w Galicji: Katechizm Jana Mogilnickiego (1815 r.)*, Galina Czuba

(Katowice – Lwów) przedstawiając *Кілька штрихів до реконструкції соціо-лінгвістичної ситуації на Україні в др. пол. XVI – пер. пол. XVII ст.*, Leszek Bednarczuk (Kraków) przybliżając uczestnikom „Kroynikę” Trofima Sutry i Jerzego Trubnickiego jako świadectwo języka i obyczajowości w Mohilewie w czasach dawnej Rzeczypospolitej i Maria T. Lizisowa (Kielce) omawiając *Wielojęzyczność i wielokulturowość w „Statutach Litewskich”*.

W ramach obrad sekcji dotyczącej interferencji językowej i kulturowej na pograniczach etnicznych wystąpili m.in. Jewgienij Iwanow (Mohylów) z referatem *Прынцыпы супастаўляльнага апісання афарыстычнай беларускай і рускай моў*, Galina Maciuk (Lwów) z referatem *Про можливу взаємодію мовознавчих ідей українсько-польського пограниччя*, Elżbieta Koniusz (Kielce) z referatem *Interferencja językowa i kulturowa na pograniczu polsko-białorusko-litewskim w świetle materiałów „Słownika gwar polskich” Jana Karłowicza*, Bogumił Ostrowski (Kraków) z referatem *Z badań nad leksyką grodzieńską*, Lilia Citko (Białystok) z referatem *Niektóre osobliwości systemu fleksyjnego w Kronice Bychowca (XVI w.)*. Problematykę gwar kresowych poruszyła w swoim wystąpieniu Natalia Ananiewa (Moskwa) omawiając *Słownictwo gwar kresowych w ujęciu leksykograficznym*; Koji Morita (Kioto – Warszawa) skoncentrował się nad zagadnieniem Związku „prostej mowy” na dawnych Kresach Wschodnich z „prostą mową” w Wielkim Księstwie Litewskim (uwagi terminologiczne), Hienadź Cychun (Mińsk) zaprezentował słuchaczom referat *Да характарыстыкі „простаў мовы”*.

O językach mniejszości narodowych wobec języków urzędowych mówili m.in. Maria Dolecka (Białystok) w referacie *Bilingwizm a współczesne uwarunkowania kontaktów językowych*, Alina Kiziukiewicz (Białystok) w referacie *Próba charakterystyki współczesnego funkcjonowania języka polskiego w Grodnie*, Małgorzata Ostrówka (Warszawa) w referacie *Młode pokolenie Polaków na Łotwie wobec własnego języka*.

Problematyce nauczania języków międzynarodowych na terytoriach zróżnicowanych etnicznie poświęcone były referaty: Mariny Żeltuchiny (Wołgograd) *Psychotechnics of the mass-medial discourse*, Anheliny Konyszowej (Nowopołock) *Problem nauczania referatywnego tłumaczenia*, Jolanty Gorbacz Pazery (Białystok) *Aspekt interkulturowy na zajęciach z języka niemieckiego w ramach lektoratu na akademiach medycznych* i Aliny Kiziukiewicz (Białystok) *Some elements necessary for ruccenful learning and teaching the foreign language*.

W ramach sekcji onomastycznej wystąpili następujący referenci: Juozas Jurkienas (Wilno) z odczytem *Особенности анализа антропонимии родственных языков*; Zofia Abramowicz (Białystok) zaprezentowała *Odapelatywne nazwiska żydowskie*; Edward Breza (Sopot) omówił *Imię i nazwisko „Paraskewia” oraz jego warianty*; Ludmiła Burenina (Wilno) zanalizowała *Антропоним „Буренин” (соціо-лінгвістический аспект)*.

Do konferencji zgłoszono łącznie 73 referaty i komunikaty, z czego 47 zostało zaprezentowanych przez przybyłych referentów. Referaty wygłoszone w czasie obrad, jak również zgłoszone, ale nie odczytane z powodu nieobecności autorów, zostaną opublikowane w zbiorze materiałów pokonferencyjnych.

Anna Rygorowicz
Białystok